

Kristoren Ezkerra

Izen honekintxe liburu bat argitaratua da frantsesez. Ez dut liburu hori oraindik ikusi. Baina ba dakit, ezker aldetik jotzen duten kristauen politika hautapenaren* azterketa dela.

Kristoren ezkeraz baino Jainkoaren eskuinaz sarriagotan* mintzatu gara kristauok. Eskuin hori aipatuz eta aupatuz, eskuindar bilakatzeraino.*

Ezker bat ba dagoela, ba dakigu orain. Ez dago gehiagorik, fededun guztiek alderdi bakar batean egon behar dutenik. Fede bat berak politikabide desberdinak hautatzea* libre uzten duela ikusi eta ikasi dugu. Ba zen ordua.

SOZIALISMOAREN HAUTAPENA

Roy kardinalari egindako eskutitz famatuan, mogimendu sozialistetan sartzea zilegi* zaiela kristauetara esan zuen Paulo VI.ak. Aita Santu batek lehendabizikoz esaten du hori.

Baina, Aita Santuak esan orduko, bide horretatik ondo abiaturik zihoazen kristau asko. Sozialista, fedegaberen sinonimotzat hartzen zen garaiak, joanak dira. Iraultzaile* eta kristau, ez dira ezkon ezinak. Teologian bezala, politika joeretan zailtasun hori gaindituztat* ematen da.

Kristauen artean, sozialismoaren hautapena gero eta hedatuagoa* da. Eta hau maila guztietan.

Hautapen honen arrazoiak, hala ere, ez datoz bat.

Batzuek, hautapena, fedearen izenean egiten dute.

Beste batzuek, hautapen hori, politikazko efikaziaren izenean.

Bigarrenek, ordea, lehenengoek bezala, sozialismoaren hautapen hori beren fedea ukatu gabe egin dute. Eta hau, gertakari berria da.

KRISTAUEN JOERAZKO POLITIKAGINTZA

Kristauok, Eliza bat utzi eta beste batean sartzen omen* gara beti. Alegia,* kristau Eliza baztertzeko dugunean, Alderdi Komunistara jotzen dugula. Hauxe esaten zeutan behin, euskal politikan oso sartua dagoen adiskide batek. Ez nengoen konforme, eta gaur ere ez nago. (Fede bat utzi eta beste bat hartzen dugula esan baleut, baietz erantzungo niokeen, zoritxarrez hala dela sarritan).

Nire ustez, ezkertiar politikan ari diren kristauok, politikazko «Elizarik» ez dute gehiegi maite izaten. Frantziatik egin diren inkestetan* ikusi besterik ez dago. Alderdi Komunistan ez dago kristau askorik. Gehiegi, askoz gehiago, biltzen ditu Alderdi Sozialistak. Eta oraindik gehiago, mila bider gehiago, P.S.U. eta gainerako ezkertiar berrien mugimenduek. P.S.U.ko zuzendari batek dioenez, Alderdi honetako bi hirurdenak kristauak dira; eta azken bolada* honetan datozenetatik % 80. Bestalde, politika-ikusle baten eritziz, «maoista» deitu* joeretako mugimenduetan % 80 edo 90, kristau jatorrikoak dira.

Kristau gazteriak «antolaketa» handiak, «organizazioak», «aparatoak» arbuia* egiten ditu. Berdin taktikak eta erdibideak. Hau guzti hau zergatik?

Bateko,* idealismoagatik, Absolutuaren egarri horretatik, profetismo zaletasunagatik, sortzailetasunaren maitasunagatik. Hau dena, alderdi positiboa da, politikazko erakundeei* bizitasuna emanez, inertziak oro* baztertzeko.

Eta besteko,* politikazko «errealismoaren» zentzurik ezagatik. Ez da aski,* ideial-deiak entzutea eta mezu* ederrak aldarrikatzea;* sozio-politikazko analisiak ere egin beharra dago. Eta hori, eta berdin politika ekintza, ikasi egin behar dira. Huts egiten dugula sarritan* he-men salatzen daukute. Eta egia delakoan nago.

JOAN MARI TORREALDAY

baleut, **baleus*** balit
daukute, **daukue**, digute
niokeen, **neuskion**

zaie, **jake**, zaiote
zeutan, **eustan**, zidan
zihoazen, **joiazan**, zoatzin

Liburu berriak

«Mitxelenaren idazlan hautatuak», ETORREN

Luis Mitxelena jauna gure artean ezaguna bada, bereziki* batasunaren arazoagatik* izan dela esan dezakegu, horretan linguista gisa parte handia hartu baitu. Baina, egia esan, zoritxarrez, idazle bezala inor guttik ezagutzen zuen publiko haundiaren artean, agian* bere lan gehienak EGANen eta gisa* honetako aldizkari tirada guttikoetan agertuak zituelako.

Hori zuzendu nahirik, haren jarraitzaile porrokatua den aita Patxi Altunak antologia moduko bat bildu dauku, Mitxelenaren prosa euskara batu idatziaren ispilurik garbiena bezala erakusteko asmotan, lehen artikuluetan haren esaldiak ia hitzez hitz analisi gramatikal batez aztertuz.

Biziro interesgarri deritzogu obra mardul honi, oso ongi presentatua bestalde —prezios ere garestitxoa izan arren—, Mitxelenaren lan ezezagun baina irakurgarriak eskuratu dauzkigulako. Gaiak oso ugariak dira: saioak, kritikak, biografiak, eta abar. Oso prosa ederra du, beti zehatz, zenbaitetan sintaxiagatik gaitz eta zail gertatu arren. Errenteriako katedradunaren eritziak, bestalde, gehientsuetan zentzuz beterikoak iruditu zaizkigu, beti zintzoak, baina batzuetan, liburuaren azken parteko hitzaztean* batez ere, garratz xamarak. Egilearen pentsamoldea eta ideologia argiro finkatuak utzi dira ulertu nahi diokeenarentzat,* zeren* «**ulertzaile onari, hitz gutti**». Liburu ausarta,* ausartegia agian.

Lehen aipatu dugun arren, obra honen moldatzean eta presentatzean, aita Altuna jesuitak hartu duen lana xit xalogarria dela uste dugu, eta berorren meritua berriz adieraztea merezi delakoan gaude; ez baita izan, zenbait tek pentsa lezakeenez, inondik ere ttikia.

Liburu hau eskatzeko: «Ediciones Mensajero», Apartado 73, Bilbao.

«Zezenak Errepublikan», J. Hiriart-Urrutyren artikulua hautatuz moldatua, eta «Iraultzaren hildotik», Joseba Intxaustirena, JAKINEN

Liburu biotan Frantziako III. Errepublikaren inguruko problemak aztertzen dira, sasoi hartako apaiz jator baina, integrista baten ikusmiratik eta oraingo azterlari moderno baten bidetik. Honetan ere, ideologia gorabehera,* Hiriart-Urruty hizkuntzaren maisu agertzen zaiku, euskal prosa modernorako ezin utzizkoa. Duda gabe, honelako lan hauk* berriz argitaratzean, eskerrak eman behar dizkiogu bai J. Intxausti langileari eta bai JAKIN talde adoretso osoari ere. Honela argituko da, eta ez bestela, gure Herriaren iragan* erdi ahanzi* baina garrantzitsua. Eskatzeko: JAKIN, Oñate (Aránzazu), Guipúzcoa.

Beste zenbait liburu berri

«**Cartas boca arriba**», Jose Luis Merinok. Bilbon.

100 pezeta.

«**La vida de Pío Baroja**», Angel Pérez-ek. Madrilen.

100 pezeta.

«**El mundo en la mente popular vasca, II**», Barandiaranek. «Auñamendi». 125 pezeta.

«**Geografía del País Vasco, II**», Sollubek. «Auñamendi». 125 pezeta.

«**Ezkontzeko sakramentu berria**», Lazkanoko Aita Beneditanoek.

«**Estudios Vizcaínos, III**», «Real Sociedad de Amigos del País» elkarteak argitaratua. 150 pezeta.